

REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 33.
TELEFON Nr. 226.
Scrierile nerandate cu se
primesc.
Manuscrisurile nu se restituie.
I a s e r a t e
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena la M. Dukas Nachf.,
Karl Augustin & Kerner Les-
ner, Heinrich Behalek, A. O-
slik Nachf., Anton Gruppelk.
în Budapesta la A. V. Gölber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
wold (VII. Erzsébet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie
garantată pe o coloană 16 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și invo-
ială. — BROȘURE pe pagină
8-a o serie 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXXII.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungari:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
Pentru România și Italia:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
Pentru România și Italia:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
Se primumeră la toate ofi-
cile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
câmpul Inului Nr. 30, etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esam-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 147.

Brașov, Joi 9 (22) Iulie

1909.

Was kostet es?

II.

Acum facem și noi câteva con-
statări și dăm câteva declarațiuni, cari
poate vor trezi de-a binele pe *Sași*
adevărați din buimăceala lor.

Înseamnă a fi iubitor de adevăr,
când recunoști, că *ție* ți-e permis să
porți la orice ocazie colorile naționale
sășești în baza legii și ordinațiunilor;
iar când s'a confiscat pantlica
cu colorile naționale românești dela
cununa depusă pe sicriul lui Aurel
Mureșianu din partea Sindicatului zia-
riștilor din România să zici că s'a
purces și atunci „în baza legii și or-
dinațiunilor”? Unde e adevărul? Ori
nu vrei să-l recunoști?

O gândire atât de nelogică nu ne
miră însă de loc, când ea precede
dela un om, căruia colorile naționale
nu-i mai spun nimic. Căci iată păre-
rile acestui politician sas în privința
colorilor naționale: „purtarea lor va
fi privită în curând ca o rămășiță de
obicei medieval”. El nu vrea să vor-
biască nimic despre „confiscarea lor
dacă ea a fost din punct de vedere
politic un lucru cuminte ori ba”. (Nu,
fiindcă i-e frică.) „Numai *nimicuri*
(= confiscarea tricolorului) au provo-
cat antipatia României contra Un-
gariei”. În sfârșit numește steagul cu
un cinic gest, de care nu credeam că
poate fi capabil un politician sas „o
bucăciță de pânză colorată”. Nu sunt
aceste vorbe cea mai curată dovadă,
că simțul național, conștiința de po-
por a Sașilor se zdrențește, se sfâr-
țică, se pierde, încât trebuie să venim
noi, Români, să le aducem aminte,
că nici chiar miriștii unguri nu le
cer o jertfă atât de mare? Și o altă
dovadă a dărâpării lor nu o avem
în cuvintele de *curtoazie*, numai de
curtoazie, adresate poporului maghia-
nt mindu-l „der herrschende Volks-
stamm”, ori „die herrschende Nation”
(poporul, națiunea *stăpânitoare*). Ieste
cinstit să recunoști, că tu ești slugă,

când știi că vecinu-tău poate ieste
numai mai bogat decât tine, dar nu
și mai mare? Ori d-ta crezi că e bine
și pentru politicianii sași să urmeze
politica Jidanilor, cari în oricare țară
ar fi țin cu cel mai tare? De ce lin-
gușirea aceasta? Oare viața poporului
sășesc se poate susține numai prin
mijloacele unei politici bizantine? Așa
cred *toți* conducătorii Sașilor? Ori,
dacă ni s'ar face reproșul, că n'am
înțeles *adevărata* intențiune ale ar-
ticolelor cari sunt cu mult mai as-
cunse, decât să potă fi descoperite
de o minte de Român, atunci am
putea întreba: Avem, noi *toți* vre-
un folos din articole, cari pot fi so-
cotite ca niște sentențe ale oracolului
din Delphi, cari pot fi interpretate
nu în două ci în o sută de seozuri?
De tainuieii are lipsă cel slab; cei
tari își arată fața!

Iată: noi Români avem o poli-
tică tradițională, pe care am urmat-o
din momentul, când țara noastră s'a
alcătuit politicește așa, cum o vedem
azi. Ea își ia începutul în marele dis-
curs al lui Simeon Bărnăuțiu, rostit la
2/11 Maiu în catedrala din Blaj, anul
1848. Atunci, când Ungurii vorbeau
și cereau o unire, Bărnăuțiu în numele
Românilor cerea *altă* unire, la care
am și ajuns astăzi și dela consolida-
rea căreia nici o putere pământeană
nu ne va putea opri. Direcțiunea întregii
mișcări românești, care s'a impus azi
în oricare țară unde locuiesc Români,
se cuprinde în următorul pasaj din
cuvântarea lui Bărnăuțiu:

»De aceea dacă își vrea *cultura* oare
care națiune să se unească, ce e drept,
însă nu cu altă națiune, care vrea să iee
naționalitatea dimpreună cu cultura, care
o are, ci să se unească mai întâi cu sine
însăși, ca să se apuce de cultura națională
cu puteri unite. Ce se ține de Români, ar
fi nebunie, dacă s'ar lepăda de naționalita-
te și s'ar uni cu Ungurii pentru cultură
(ceace vrea să zică, că spre alte scopuri
de ex. politice. economice ei s'ar putea
uni cu Ungurii, dupăcum va aduce tim-
pul cu sine »N. R.) Intelpeciuena spune,

că Românul să se unească cu Român,
Germanul cu German, Șchiaul (Slavul) cu
Șchiau pentru înaintarea culturii». (Deci
Sasul cu Germanii din Austria; ori cu cei
din România, dacă nu li-ar fi frică că în-
tră și ei în curentul irredentei românești,
de care ne acuză pe noi fără nici un te-
meiu »N. R.)

»Așadar Românii mai întâi să se
unească între sine spre acest scop dela
Nistru până la Em (Balcani), și dela Em
până la Tisa; apoi să se unească cu cele-
lalte familii Române (popoarele romanice,
Francezii, Italianii etc. »N. R.) pentru
identitatea limbii și cumnăția (înrudirea)
cea firească a cugetelor și a sentimente-
lor. O însoțire ca aceasta (culturală N. R.)
poate să aibă loc și fiind oarecare națiune
împrăștiată supt mai multe gubernie,
fiindcă *n'are fire și tendință politică*, ce este
destinată singur spre *înaintarea culturii
umanității* (omenimei) pe calea cea firească
a *naționalității* vercării popor. Așa li ve-
dem pe Germanii și Italianii foarte uniți
întru înaintarea științelor și artelor, cu
toate că sunt despicați în mai multe gu-
bervie; însă unitatea limbii li leagă pe
toți, fire ar subț guberniu de sultan au re-
publican».

Vezi deci d-le autor și politician
balcano-european, că numai neștiința
d-tale te-a făcut să ne taxezi de o
»avantgardă pusă în apărarea Româ-
nismului la granița Ungariei»; deoa-
rece ținta pe care o urmăresc im-
preună cu noi și frații noștri din Ro-
mânia, — unitatea culturală a tuturor
Românilor, — este fixată de un po-
litician român *ardelean* și prin el de
poporul român din Ungaria. Progra-
mul nostru de luptă dela noi precede,
nu dela frații noștri din România!

Iar „Gazeta Transilvaniei” pre-
cum oricare alt ziar românesc de-
aici ori de dincolo nu a făcut și nu
face altceva decât susține această
mișcare, a cărei îndreptățire este ne-
asemănat mai sfântă decât a fost in-
dreptățirea reformățiunii lui Luther!

Așa voim să trăim și să fim de

vecii vecilor noi, toți Români din
lume. Iar voi, fraților Sași, pașiți cu
politica *voastră*, sprijinită pe mijloa-
cele, de cari se folosește autorul ar-
ticolului „Die Romänen hier und drü-
ben”, spre *moarte* Noi v'am dori
viață. Dar dacă nu v'ați putea deș-
tepta, atunci când Vi să va face pro-
hodul, unul din Români cuvântând
vă va aduce și aceasta mulțămimă a
poporului român: „Vă mulțămim, fra-
ților Sași, pentru cearta, dușmăniași
ura, pe cari ați știut să le nutriți tot-
deauna între noi, Români, și Maghiari;
căci fără să ne fi voit binele, ne-ați
facut totuș acol mare bine, de ați ți-
nut trează în noi conștiința națională,
pe când a voastră se stingea”.

Dar să lăsăm moartea! Noi vă
dorim viață îndelungată. Însă a so-
sit și pentru voi ceasul și acuma este
când vă putem zice: „Noi Români
ne temem numai de Dumnezeu și
afară de Dumnezeu de nimeni”. Iar
pentru învățatura aceasta mulțămim,
nu vouă, ci celui Bismarck, dela
care voi, mai îndreptățiti decât noi,
n'ați putut învăța nimic!

Mai bine vrăjmaș c'o față, decât
prietin cu două!

Baronul Aehrenthal către prințul Bū-
low. »Kölnische Zeitung» este informat,
că baronul de Aehrenthal a adresat prin-
cipelui de Būlow o lungă scrisoare extrem
de cordială zicând între altele, că prin-
cipele poate privi cu mândrie la anii jert-
fiți împăratului și Germaniei și să pără-
sească înaltul post ce a ocupat având sim-
țământul că a lucrat pentru propășirea
Germaniei și a fortificat constituirea sa ca
stat. În Austro-Ungaria plecarea lui e re-
gretată în mod sincer pentru că s'a văzut
într'ansul reprezentantului convins și con-
știent al ideii alianței între cele două im-
perii. Împăratul Francisc Iosif va păstra
despre persoana principelui și despre spri-
jinul credincios dat alianței, o amintire
cordială și recunoscătoare.

Delegațiunea turcă la Londra. O dele-
gațiune a parlamentului turcesc, compusă
din 19 membri, a fost primită ieri dimi-

FOILETONUL »GAZ. TRANS.»

Aforisme relative la problema vieții.

de M. Strajan.
(Fine).

Animalul trăește numai în momentul
de față. Inteligența lui e mărginită aci, nu
cunoaște trecut și viitor, și e exclusiv în
serviciul boldului de proprie conservare și
de propagarea speciei. El nu cunoaște alte
trebuințe și nu știe de suferințe, de boale
și de moarte. Când simte lipsa ori dure-
rea, toată ființa lui e preocupată să scape
de ele; și când a trecut răul, l'a uitat,
fără să-i lase urme de nemulțămire. Ori
ce i-se întmplă, pentru animal e ceva ce
așa trebuie să fie. De aci urmează pentru
el liniștea și bucuria de viață în o mă-
sură, de care omul este incapabil. Și acest
traiu liniștit, pentru animal e cât o vecie,
căci pentru el nu există moartea. Dure-
roasa presimțire despre sfârșitul existenței
sale i-o deșteaptă numai moartea violentă,
prin ucideri sau prin accidente ori cata-
clisme ale naturii. Și această presimțire o
arată animalul prin spaima sa în fața sau
la apropierea unor astfel de primejdii.

Cu totul alta e soarta vieții omenestii.
Omul, prin memoria sa, trăește nu numai
în prezent, ci și în trecut și în viitor. El
își aduce aminte de suferințele trecutului;
caută să ocolească sau să învingă piedicele
ce se opun tendințelor și lăcomiei sale
prezente de unde se nasc o mulțime de
conflicte între el și cei din jurul său, une-
ori fatale pentru existența sa; și prevede
relele viitorului de tot felul, dintre cari
cel mai mare și inevitabil este moartea.
Astfel, de o parte poftele, dorințele și as-
pirațiunile fără margini ale omului; de altă
parte micimea și slăbiciunea puterilor sale
în fața naturii, și dificultățile de tot felul
ce se opun tendințelor și speranțelor sale,
și mai ales boalele, bătrâneța și moartea,
umplu de amărăciune viața individuală și
fac imposibilă fericirea ei.

O singură cale rămâne omului, pe
care poate să scape de nefericirea ce ca-
u blăstăm este în mod fatal împreună
cu viața individuală. Și această cale nu
este izolarea sau ascetismul, cu atât mai
puțin sinucidul; din contră, este partici-
parea cu inima plină și din tot sufletul la
viața obstească a neamului său și a ome-
nirii întregi, și neîntrerupta comunicațiune
cu natura exterioră, în cât se poate, tra-
iul în mijlocul naturii. Amândouă, și so-
cietatea, și natura, nutresc cu îmbelșugare
viața individuală, o înaltă, o măresc, o fac

mai puternică și mai nobilă, țin mintea
cumpănită și inima pururea tânără, socie-
tatea prin aspirațiunile sale, prin entusias-
mul și simțimentele de simpatie și solidari-
tate, iar natura prin contemplarea frum-
sețelor, tainelor și legilor ei. În acest mod
poate subordina omul interesul și binele
său interesului și binelui obșteșc, și poate
pune în armonie voința sa și legea exis-
tenței individuale cu voința și legea vieții
universale. Iubirea, devotamentul și sa-
crificiul mântuesc pe om de relele egois-
mului și-i deschid calea către idealul dorit
al fericirii.

Luminătorii popoarelor au spus'o
aceasta de mii de ani, însă urmașii lor au
falsificat învățătura dată de ei. Unii, pre-
tinși apostoli și predicatori ai credinței,
ne-au învățat că cel mai bun lucru ce
are să facă omul în această lume de is-
pită și de suferințe, în această vale a
plângerii, este să se izoleze de oameni, să
trăiască singur, și să se grăbească a pune
capăt existenței sale prin lipsă și chinuri
câtate și îndurate de bună voie. Și astfel
au introdus ascetismul și monachismul,
două așezăminte contrare naturii, și prin
urmare două izvoare de multe rele —
Alții, oameni pretinși ai științei, au învâ-
țat pe oameni să se bucure de existența
lor individuală, să tragă din ea tot binele
ce ea li-l poate da, să guste toate plăce-

rile, și să nu aspire la altă fericire, pen-
trucă aci se mărginește totul pentru om:
învățătură plăcută celor ce nu caută și nu
simțesc alte bucurii decât ale intereselor
egoiste și ale plăcerilor sensuale, și foarte
bine resumată în vechiul cântec studen-
țesc: »Gaudemus et bibamus, nam post
mortem nihil est.»

Amândouă aceste doctrine sunt pe
cât de neadveritate, pe atât de triste și
primejdioase. Nimic mai fals și mai funest
pentru om decât a-și închipi și a și for-
ma convingerea, că nimic nu-l leagă de
semenii săi și de lumea în care s'a născut
și trăește; el e cu totul străin în această
lume, și că prin moartea sa individuală se
nimicește întreaga ființa sa. Această cre-
dință înăbușe orice simțăminte morale și
orice aspirațiune mai nobilă; nutrește
egoismul, care este izvorul tuturor relelor,
și apropie pe om de animal; ba uneori îl
coboară mai pe jos decât animalele necu-
vântătoare, fără a-i putea da liniștea și
mulțămirea, de cari se bucură acestea,
grație lipsei lor de rațiune, când nu sunt
chinuite de oameni.

Nu mai puțin tristă e filosofia pesi-
mistă a desperării și credința despre do-
minațiunea imposibilă de învins a răului
și despre o corupțiune radicală a acestei
lumi, de care omul numai prin ascetism
și izolare ar putea scăpa. Această credință

neață la ministerul de externe al Angliei, iar după amiază de regele Eduard.

Cestiunea cretană. D-l Michelidakis, președintele guvernului provizor din Creta, interviu-at asupra conflictului turco-grec, a declarat următoarele:

— Avem convingerea că situația actuală nu se poate prelunge mult. De aceea am primit cu bucurie decizia puterilor. Considerăm retragerea trupelor ca semnul sfârșitului regimului ocupației internaționale. Revenirea de care am dat dovadă are margini. Noi nu vom trimite pentru moment deputați în parlamentul grec. Vom aștepta până în Martie. Pretențiile Turciei au fost respinse de puteri. Avem convingerea că puterile vor regula chestiunea anexării, la momentul oportun, găsim mijlocul de a calma susceptibilitatea Turciei. Până atunci noi vom convoca o adunare națională, care să reprezinte voința populației de pe insulă. Acestei adunări îi vom da socoteală de evenimentele de acum și îi vom cere autorizația de a urmări mai departe țelul nostru. În așteptare voi continua a governa în numele regelui George.

Un congres Aromănesc la Bitolia.

Primum la relație următorul apel pentru ținerea unui congres aromănesc la Bitolia, a cărui deschidere este fixată pentru ziua de Vineri 10 Iulie v.

Frați Armâni!

La 10 Iulie se împlinește un an de la memorabila zi a proclamării Constituției în Impăria Otomană, patria noastră cea mult iubită. Această zi se cuvine, ca să fie sărbătorită de tot Otomanul, căci îi reamintește zdrobirea lanțurilor de tiranie și de dezpotism și încetarea vremurilor de degradare și de umilință a Patriei.

În această zi a răsărit cu strălucire soarele libertății și s'au consfățit, prin voința unanimă a fililor Patriei, principiile mari, cari alcătuiesc baza țării și a măririi Impăriei Otomane: egalitatea, fraternitatea și dreptatea.

Poporul Armănesc, conștient de menirea sa, a fost pururea însuflețit de credința nestrămutată, că țaria Imperiului Otoman este cea mai sigură cheazășie a conservării și a dezvoltării naționale a elementului armănesc. Opera deci de mântuire și de regenerare a Patriei, săvârșită cu atâtea sacrificii de valoroșii fruntași ai Armatei Imperiale, cari au întemeiat regimul constituțional, se cuvine ca noi Armânii să-o îmbrățișăm cu atât mai mult cu cât această operă pe de o parte întărește Impăria, iar de pe altă ne asigură și nouă dezvoltarea națională pe baza principiului de egalitate și dreptate prin Constituție.

Această dezvoltare și întărire a elementului armănesc pe căi pașnice și legale, suntem datorii cu toții să o susținem și să o apărăm cu ultima energie, căci astfel numai lucrând, vom dovedi că nu numai dorim, dar suntem și în stare, de a contribui prin propriile noastre forțe, la întărirea fundamentelor Patriei noastre.

Iubiți frați Armâni!

Vremuri de grea încercare au trecut multe peste noi, periclitându-ne existența noastră ca neam, iar noi n'am depășit ca

și acest mod de vedere tocmai ascunde adevărata cale a mântuirii.

*

Tolstoy în cartea sa »Despre viață«, arată cu multă adâncime de cugetare legea morală a adevăratei vieți, și vieții universale, și posibilitatea de a »junge, conformându-ne acestei legi, fericirea rezervată omului aci pe pământ. Însă stilul apocaliptic al acestei scrieri și esagerațiunile puternice imaginației a autorului o fac pe alocurea mistică sau neînțeleasă.

Apostolul Pavel zice, adresându-se Gentililor: »Iubește pe aproapele tău ca pe tine însuși; în aceasta stă toată legea«. Lui Tolstoy nu-i e de ajuns această maximă a celor mai nobile religii, atât a celei creștine cât și a celor orientale; el zice: »Iubește pe aproapele tău mai mult decât pe tine însuși«. Marelui poet și noului apostol al evangheliei lui Christos îi scapă din vedere legea fundamentală a echilibrului între antiteze, a armoniei între iubirea de sine și iubirea de aproapele, între egoism și altruism, care e legea de aur a moralei. Ea corăspunde legii universale a echilibrului între atracțiunea și repulsiunea corpurilor cerești, care face țaria universului, precum legea morală a armoniei, care asigură viața indivizilor, po-

lea legalității și a rabdării. Iată însă că a sunat ceasul libertății, ceasul redescoperirii conștiinței înăbușite, ceasul dreptății, când nimeni nu ne mai poate opri ca să lucrăm la lumina zilei ca să ne adunăm și să ne consfătuim, căci și interesele neamului și ale Patriei cer, ca să punem bazele unei organizațiuni, potrivită cu legile locale și cu cerințele împrejurărilor în cari trăim.

În vederea acestor trebuințe și cu ocazia primei aniversări a Constituției, am crezut nimerit ca Armânii din toate părțile să fie reprezentați prin delegații lor în centrul viațului nostru, în Bitolia, ca să sărbătorim cu toții la un loc și în mod impunător marea serbare de 10 Iulie. Cu această ocazie delegații trimiși din partea Românilor din diferitele localități, vor putea să se cunoască între dânșii, stabilind astfel raporturi de prietenie, bazate pe comunitatea de interese naționale, să-și spună păsul, să se constătuiescă asupra nevoilor și asupra cerințelor culturale și eclesiastice.

În vederea acestui scop, subsemnații cetățeni români proprietari din acest oraș, am găsit cu cale să ne adresăm către frații noștri Armâni din toate părțile ca să-și aleagă, câte o delegație de concetățeni, care să fie prezenți aici la Bitolia la 10 Iulie, pentru deschiderea congresului, la care se vor constătui toți delegații și vor lua măsuri în comun acord, pentru asigurarea bunului mers al stabilimentelor publice naționale, pentru recunoașterea Comunităților române conf. Iradelei din 9 Mai 1905, pentru stabilirea în fine a unui program comun, după care să ne orientăm în acțiunea noastră națională, culturală și bisericască.

În vederea deci a intereselor generale naționale și culturale, facem apel la patriotismul D-Voastru, ca să binevoiiți a alege din sânul Vostru câte o delegație de cetățeni, buni Români și patrioți luminați și a trimite procesul verbal al alegerii lor, conziliului de inițiativă din localitate, spre a-l înregistra la timp. Acest apel va fi lansat tuturor Aromânilor de pretutindeni cu rugăminte, ca să răspundă de grabă, anunțându-ne la timp adesiunea și participarea lor. Răspunsurile se vor trimite pe adresa:

Costa I. Ghiulamila, cassierul clubului Aromănesc la Bitolia (Monastir).

Membrii conziliului de inițiativă:
(ss) C. I. Ghiulamila, C. S. Narte, Teodor Gheorghie, Spiru G. Hrista, Iana-che N. Erca.

»Panromanismul« în Lugoj. Cu ocazia jubileului reuniunii de cântări »Gewerbelleiderkranz« din Lugoj, care s'a serbat săptămâna trecută și la cari festivități au participat 8 societăți corale din Bănat, s'au întâmplat mari demonstrațiuni din cauza atitudinii juriului, care a părținit reuniunile maghiare, acordând acestora premiiile prime, și disconsiderând prestațiunile excelente ale reuniunii »Frohsinn«, pe motiv că a cântat nemțește. În fruntea aceluia juriu se afla viceșpanul Lugojului Issekutz, în contra căruia s'au îndreptat în primul rând demonstrațiunile.

Acum primim știrea, că acel conflict, iscat din pricina șovinismului viceșpanesc, a fost mult mai grav, decum s'au strecurat știrile în public, și acumă mai nou amenință să aibă urmări de tot grele. La cea emulație, viceșpanul comitatului Caraș-Severin, ca prezident de onoare, ales nu-

menii flințe. Însă în starea actuală a omeniei, vederile lui Tolstoy ar duce la nimicirea civilizației, la desorganizarea societății omeniești și reintoarerea ei la starea primitivă de sălbătăcie, din care a eșit în timpurile preistorice.

Tot o asemenea vedere unilaterală este și aceea, care pretinde, ca fiecare să-și agonisească pâinea prin munca mânilor sale. Aici Tolstoy nu ține samă de trebuința împărțirii muncii, care e o lege principală a economiei politice, fără care omenirea nu s'ar fi putut ridica la treapta culturii de astăzi. Ori cât am reduce azi trebuințele omului, el nu pot fi îndestulate numai prin munca marțială a individului. Dacă fiecare ar fi silit să-și zidească singur casa, să-și facă haine, să cultive pământul, să-și fabricheze unelte de lucru, să se apere singur în contra făcătorilor de rele, în contra oamenilor și a fiarelor, cum era în starea primitivă: nime n'ar mai putea cultiva artele și științele cu minunatele lor descoperiri și invențiuni, căror le datorim ridicarea tuturor ramurilor industriei și toate binefacerile civilizației.

Acumă ar fi cu putință numai într-o societate ingerească, într-o societate ideală de supra-omeni, în înțelesul opus »supra-omului«

lui Nietzsche; dacă planeta noastră va fi așa de fericită să poarte vreo dată pe suprafața sa o societate de ase-

mai anul trecut în fruntea »asociației generale a corurilor din sudul Ungariei«, a făcut presiune asupra juriului și pentru că au cântat și câte o cântare nemțească, nu exclusiv ungurește, cum au cântat toate celelalte coruri nemțești, premiul întâiu și al doilea nu-l dete corului din Zombolya, și reuniunii »Frohsinn« din Timișoara, ci la alte coruri mai »patriotice«. Pentru aceasta s'a iscat o gălgăie infernală în grădina de la »Concordia«, și publicul în parte mare romănesc împreună cu celelalte coruri făcu un zgomot și fluierături, cu strigăte amenințătoare la adresa viceșpanului, încât acesta fu nevoit să o ia cum se cade la fugă, prin dos, ca să-și scape pielea. Se zice, că s'ar fi descărcat și un revolver, în vânt!

Cu ocazia aceasta, d-l Dr. Caius Brediceanu s'a urcat pe-o masă și a spus câteva cuvinte călduroase, însuflețite, corurilor neîndreptățite, făcându-i a se convinge și pe »bravii germani«, cât de infam este aservit totul politicii în țeara noastră. Pentru aceste cuvinte, și pentru altele, adresate tot lui »Frohsinn«, după prânz, acasă la hotel, precum și pentru un articol tipărit în »Drapelul«, tot pe tema asta, acuma procurorul, întemeindu-și acuza pe spusele alor șase uscături, ovrei și alții de felul lor, în curs de-o săptămână a terminat investigația și toate, și zilele acestea deși va înmăna d-lui C. Brediceanu și tribunulului, o strajnică acuza pentru »afățare«. În Lugoj, întâmplările acestea țin orașul în neconcentrată fierbere, și se așteaptă cu mare încordare desfășurarea!!

Sfințirea steagului măestrilor argășitori.

Lugoj, 18 Iulie n. 1908-

O sfințire de steag în adevăr frumoasă, a fost aceea a măestrilor argășitori, sau cum le zice în fața locului a »oi pincarilor«

din Lugoj, ce avuse loc astăzi în 18 Iulie, zi de Duminecă. A fost nu numai o serbare a credinței religioase, ortodoxă, curat ortodoxă, căci breslele știu să nu facă deosebire între confesiunea unuia și celuilalt membru — și a alipirei către datinile strămoșești, ci și o adevărată serbare a democratismului românesc, care pare a se fi refugiat în Lugoj, ca la cel din urmă adăpost. Ai văzut alături »frunțași« și, per concluzionem »codași«, în cea mai bună înțelegere la biserică ortodoxă, poate cea mai mare din țara asta, și cu multe înfățișări de anticitate (fără ironie), ca și la actul solemn și special al sfințirii, și ca și la banchet, la mese, la corcer și la petrecere.

În biserică, liturgia începu la oarele 9 de dimineață, și cântă »corul lui Vidu« — o numire cu mult mai adevărată decât aceia de »Carmen« — uimind chiar și pe lugojenii obicinuiți, însă vecinici dornici de-al asculta, cu noile prestații, anume pentru acest prilej învățate. La actul solemn și special al sfințirii ținu »orația« festivă, păr. protopop al orașului dr. G. Popovici. Porni dela prețioasa inscripție istorică de pe crucea apărută pe cer: *in hoc signo vinces!* Și vorbele aceste mari fură întărite prin nenumărate lovituri de ciocan în cuiele cu numele celor darnici, bătute în prăjina steagului. Democratism și aci în ordine, însă munificență aristocratică în daruri. O mie cinci sute coroane s'au găsit în cassă, după baterea celui din urmă cui — tocmai cât se spune că a

costat și steagul, tot cu podoabe de aur și cu brodații de mătăasă.

Aceleași încassări frumoase, de altfel și la celelalte. Bunăoară după prânz, în grădina dela »Concordia«, le concertul dat de orchestra militară din Biserica-albă, din taxe de 40 fleri, s'au adunat aproape 200 Coroane!! Seara la concert, iarăși o sumă bogată: circa 1000 Cor. Ne mai socotind, ce s'a trimis înainte!

Dar, ca să rămănem la sfințirea de lângă biserică (vestita »Concordia« este în vecinătatea și proprietatea bisericii!) se cuvine a spune pe nume pe dăruitorii cei mai darnici, cari au fost: feciorii familiei Eugeniu Moesonyi, cu 100 Cor. și un brav măestru din Lugoj d. Raff cu 50 Cor. Galații și ceilalți! La modă erau hărățiile pe 10 și 20 Cor. — sumele cele mai mici 5 cor. numai ca o excepție.

Impresia de bunăstare generală ce-ți face Lugojul, orașul ca și împrejurimile, s'a concretizat acum în fapte pozitive. Cel mai real act, în toate serbările noastre; actual care ne face să iertăm ușor, potemchinada celorlalte acte!!

Însă, lucru mare, de astădată nici celelalte acte n'au fost o curată potemchinadă!! De-au fost veseli ori de-au fost posaci, de-au fost însuflețiti, ori de-au fost obosiți, oamenii s'au arătat sinceri. Astfel banchetul dela 2 oare, deși n'a fost gălgăgios, și deși nu s'a lungit până târziu în noapte, a fost cel puțin sincer, începând dela toastul d-lui dr. V. Branisce, pentru simbolul steagului, până la cel al măestruului argășitor C. Giura, pentru patroni și alții »de față și absenți«. Sincere au fost și accentele d-lui dr. Dobrin, la adresa »color de lăturic«, probabil cei câțiva advocați burdășiți pripășiți prin Lugoj, cari au ținut să nu ia parte la nimic. De tot, numai cinci toasturi!!

Masa în formă de potcoavă cu vreo 140 tăcămuri, avea în frunte pe nașa și nașul steagului d-na și d-l dr. Jurca, advocatul, apoi pe »giveretele«, paranimfele, d-șoare Pastila, Ardelean, Iovanescu, Ruji, Sintescu, Ioja, cu câte un »giuvăr« și un buchet! Dintre domni mai bătrâni erau acclo dr. Văleanu, dr. Florescu, dr. St. Petrovici, dr. Branisce, dr. Dobrin, dr. Iorga, d-l Franți, părintele Soceneanțu, și mai era și o ceată frumusecă de tineri. Ceilații nu știu unde au fost.

Și se mai înregistrăm minunata orchestră militară, ale cărei mulțime de melodii românești, dederă o față și mai bună romănească serbării, pe urmă salutul telegrafic al societății meseriașilor din Sibiu, ca să fie tabloul complet.

După amiază, concertul amintit, în aceeași grădină, iar pentru streini, pe cari și de astă dată d-l dr. Văleanu îi ia sub despotismul amabilității sale neîntrecute, o plimbare prin oraș, și pe la »vii«. Aerul de sărbătoare romănească dominează.

La oarele 9 concertul lui Vidu. Aceiași disciplină de ensemblu, aceeași siguranță de voci simpatice și același adevărat romănesc accent al melodiei, ce i-a adus lauri dela expoziția generală din București. Are și o cântare mai nouă: »Negruta«, cu solo și voci închise, aplicate într'un mod nou, nu numai ca și fond. Unic însă, după cum spuneam, pentru spiritul adevărat romănesc, popular, în executarea cântărilor.

După concert dans. Lugojenii, adevărații înțeleși și până aci de Lugojenii, aci nu au fost la locul lor.

Călatorul.

STIRILE ZILEI.

— 8 Iulie v.

La închisoare. Săptămâna trecută 15 Iulie, a intrat în temnița de stat din Seghedin învățătorul Cornel Popovici din Seghiște (Bihor), pentru a-și face pedeapsa de 4 luni și 5 zile. Popovici se zice ar fi agitat la alegerea de deputat a d-lui Dr. V. Lucaciu. Acum avem în Seghedin 7 (zi: șapte) întemnițați Români. Un întemnițat de ai noștri recomandă condamnaților români, cari sunt încă în libertate să se grăbească către Seghedin, căci abia mai sunt două odăi neocupate.

Preotului Andrei Hlinca i-s'a respins cererea de a fi pus în libertate condiționată. Prin urmare preotul Hlinca mai are să sufere în temniță încă 8 luni. — »D-l.«

Analfabetismul în armatele europene. Comandele militare de un timp încoace se năzuiesc ca soldații, cari nu știu scrie și ceti, să învețe scrisul și cetitul în decursul serviciului lor. În cele mai multe cazuri rezultatul a fost foarte bun, căci soldații după ce ies din armată știu să cetească și să scrie. În timpul din urmă

s'a făcut o statistică, care să arate rezultatele, în procente, la cari s'a putut ajunge cu soldații din toate armatele europene. După această statistică în frunte stă imperiul german cu 0.05%, urmează apoi Suedia, Norvegia și Elveția cu 0.1. Danemarca 0.2, și Anglia 1, Olanda 2.1, Franța 4, Finlanda 5, Belgia 10.2, Austro-Ungaria 25.7, Grecia 30 și Italia 31.3. Mai mult de jumătate dintre soldați nu știu nici ceti nici scrie în următoarele state: Bulgaria (52%), Serbia și Rusia (62%), Portugalia și Spania (70%). Mai rău stă România în această privință, unde 75% dintre recruți nu știu nici ceti nici scrie.

Jubileul Romei. Contele de San Martino, președintele comitetului pentru serbările ce vor avea loc în 1911, cu ocazia jubileului de 50 de ani, de când Roma a fost proclamată capitala Italiei, a expus Regelui programul serbărilor.

Contele a declarat, că foarte multe popoare vor participa la aceste serbări și că prin urmare ele vor avea un caracter universal. Anglia și Franța au și numit pe comisarii lor, iar Germania, Austro-Ungaria, Rusia, Belgia, Olanda, Portugalia, România și Grecia și mai multe state de peste Ocean au declarat, că vor lua parte la serbări. Alte țări, precum Statele-Unite și Japonia au de asemenea intenția să participe la acest jubileu.

Conferențele culturale ținute în decursul anului 1907 în diferitele centre și în puține sate ale noastre, având în vedere raportul ce ar trebui să se observe, sunt: 50 preoți 93, 52 învățători 96, 24 profesori 64, 2 redactori 5, 8 agronomi 14, 19 advocați 28, 2 medici 2, 14 directori și funcționari de bancă 20, 4 studenți 8, 2 notari 2, 1 farmacist 1, 2 conferențieri neindicați 2. Total: 180 de conferențieri au ținut 341 prelegeri. S'au ținut prelegeri în 149 comune, iar în 1985 comune nu s'au ținut: constatarea dintâi. — Din 341 prelegeri, $\frac{3}{4}$ din întregul prelegerilor (259) le-a ținut preoțimea și dascălimea, iar restul profesunilor numai $\frac{1}{4}$ (82 prelegeri): constatarea a doua. — F. Șc.

Ministrul Clemenceau atacat pe stradă. Din Paris se anunță că ministrul Clemenceau a fost atacat pe stradă alaltăieri de un individ, care voia să-l lovească cu bastonul. Atentatorul a fost arestat. S'a constatat, că e un vânzător de ziare, care se îmbătase încă la 14 Iulie și de atunci nu s'a mai trezit.

Lupta cu un urs. Locuitorul Stoica David din Racovița s'a dus în 19 Iulie n. a. c. în pădurea numită »Branștec« din apropierea satului, pentru a tăia lemne. În drumul său prin pădure a zărit deodată la o depărtare de 10 pași o ursoaică cu doi pui. Ursoaica cum l'a oșchit pe David, s'a și aruncat asupra lui. Acesta și-a luat instinctiv de pe spate săcură și a isbit-o în capul ursoaicei, care s'a oprit un moment, pentru a se arunca din nou asupra victimei. Ne-având timp să-și mai scoată cuțitul din șerpar a urmat o luptă strașnică între urs și țâran, care desigur s'ar fi terminat cu moartea lui David, dacă puii de urși n'ar fi început deodată să țipe. În urma zgomotului produs, ursoaica a lăsat din ghiarele sale victima și a șterso împreună cu puii prin pădure. Bietul om, deși s'a ales cu mai multe leziuni grave la mâni și piept, a avut încă atâta putere să se ducă până acasă. A doua zi a fost transportat în spitalul civil din Sibiu, unde a fost pansat. Medicii cred, că în câteva zile bolnavul va putea părăsi patul suferințelor.

Colera în Rusia. Din sorginte autorizată se anunță, că s'ar fi ivit la Moscova mai multe cazuri de coleră. Din partea autorităților române s'au luat măsuri dealongul Prutului. O companie de soldați din regimentul 25 de infanterie e stabilită la Ungheni, sub conducerea d-lui căpitan Demetrescu și una la Bivolari sub conducerea d-lui căpitan Aritinovi.

O crimă descoperită după 39 de ani. Face o senzație enormă în Ploiești descoperirea unui bătrân criminal, care se ascundea de zeci de ani sub zdrențe de cerșitor. El se numește Const. Ioniță, de 64 ani. Fiind arestat și supus unei perchezitii s'a găsit asupra-i suma de lei 16,50 și un bon în valoare de 5000 lei. El a declarat că banii i-a strâns din cerșit. Poliția cercetând a aflat că nevastă-sa, cu care se certa adesea, îi zicea »criminal« și că banii ar proveni dela un asasinat. Făcându-se cercetări la domiciliul cerșitorului, s'au descoperit ascunse sub strașină osăminte omenești. S'a stabilit aproape sigur că cerșitorul este autorul floaroasei crime din anul 1870, săvârșită asupra bogătașului Simolea. S'a mai descoperit la locuința cerșitorului un întreg bazar de obiecte

scumpe, și o serie întreagă de efecte de stat în valoare de mai multe mii de lei. Se crede că toată averea găsită nu este decât fructul unor furturi, spargerii și crime îngrozitoare. Multe din aceste obiecte de preț purtau înscrise pe dânsule numele bogătașului Simolea, mort acum 39 de ani în împrejurări cu totul misterioase.

Un candidat de avocat cu praxă bună află imediat aplicare pe lângă condițiuni favorabile în cancelaria avocatului Dr. Octavian Pavelea în Bethlen (com. Szolnok-Doboka).

NECROLOG. Intristații: Emilia Bistrițianu soție, Raveca Triff soră, Elena și Mihail Șomlea, Ioan Bistrițianu, Lazăr Cristea, Eva și Petru Berna, nepoți, familiile: Onișor și Pompeiu I. Popescu — au durerea a vă anunța încetarea din viață a prea iubitului lor *Lazăr Bistrițianu* farmacist-deputat decedat în etate de 59 ani, în ziua de 5 Iulie a. c. ora 10 a. m. și vă roagă să binevoiați a asista la ceremonia funebră, care va avea loc Marți 7 Iulie ora 4 p. m. Cortegiul funebru va pleca la cimiterul »Eternitatea« dela biserică sf. Ilie din Bărlad, unde se află depuse rămășițele pământești ale defunctului. *Bărlad, Iulie 1909.*

NOU ABONAMENT
LA
„GAZETA TRANSILVANIEI“
Cu 1 Iulie st. v. 1909

se deschide nou abonament pe cuartulul trei al anului, la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii foaiei noastre.

Prețul abonamentului:
Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 coroane, pe șase luni 12 coroane, pe trei luni 5 coroane, pe o lună 2 coroane.
Pentru România și străinătate: Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

ADMINISTRAȚIUNEA

Din Gherla.

O întâmpinare.

Gherla, 16 Iulie n. 1909

În numărul 141 din 2/15 Iulie a. c. a prețuitului D-Voastră ziar sub titlul »Din Gherla« a apărut o notă, în care d-l Dr. C. Rus adv. cerea a-și scuza absența D-Sale dela concertul Reuniunii rom. de cântări din Gherla, ținut în 26 Iunie a. c.

Aș trece la ordinea zilei peste notița din chestie, sau aș putea lăsa pe raportorul DV. »Bumărelul«, ca să se răfuiească cu autorul notiței menționate, dar unele neadevăruri, ce se cuprind în ea și se referă la persoane, cari s'au câștigat merite față de reuniunea noastră, cum este d. e. d-l jude reg. Ales. Ancean, unul dintre patronii concertului nostru, mai departe faptul, că d-l Dr. C. Rus se scuza acuzând pe nedrept bărbați meritați, la a căror sprijin reuniunea noastră contează și în viitor, îndeamnă pe modestul subscrișul, ca în calitate de secretar și conducător artistic al acestei reuniuni și până ce eventual raportorul D-Voastre »Bumărelul« ar răspunde ceva, să fac următoarele reflexiuni:

Nu este adevărat, că d-nii Ioan Ivașco canonic, Ales. Ancean jude r. și Vasiliu Pordea secretar epp. și etc. (cine sunt aceia??) n'ar fi participat la concertul sus menționat!!

Din mulțumita, ce s'a trimis deja »Gazetei« spre publicare se poate vedea, că d-nii de sus au participat la concertul nostru, d-l Vasile Pordea de fapt, ur d-nii I. Ivașco și A. Ancean resuscitându-și biletele, cel dintâi cu 3 cor, iar cel din urmă cu 50 cor. Referitor la Esc. Sa Episcopul și la canonicul Dr. O. Domide, știu atâta, și încă din sorginte sigură, că episcopul este atât de bolnav, încât a 3-a zi după concert, când a plecat la Cluj să-și caute de sănătate, abia l'au ridicat 3 inși în tren; iar despre d-l canonic Dr. Domide mi s'a spus chiar în sara concertului, că a fost încredințat pe un domn, ca să-i scoată un bilet de concert, dar din cauza aglomerației mari, fiind toate biletele deja de cu vreme epuizate, cu regret dar nu i-s'a putut libera nici un bilet și astfel n'a putut participa.

Raportorul D-Voastre Bumărelul, despre a căruia pasagiu din corespondență

susține d-l Dr. Rus că »absolut nu coresponde adevărului«, abstrăgând dela aceste 2 persoane a avut deci dreptate.

Mă miră de altfel foarte mult faptul acesta, că d-l Dr. Rus, care la concertul reuniunii noastre, unde D-Sa este »membru ajutător«, iar nu ordinar (activ), nici n'a participat și nici biletul nu și l'a res-cumpărat, — vine de face constatări al căror »adevăr absolut« e atât de dubios, — despre participării dela un concert la care D-Sa n'a luat parte!..

Și mi se par de tot îndrăznețe cuvintele D-Sale: »Nu voesc ca în multe părți să reflectez la raportul dat publicității, deși aș putea-o (?) face«.

Nu-mi pot închipui, că oare la cari părți din raportul din chestiune ar fi putut (?) d-l Dr. Rus face observări. Cred însă că cei ce au cetit raportul din chestiune, precum și alte rapoarte din alte ziare românești și darea de samă de tot frumoasă și favorabilă din foaia locală ung. »Szamosvölgye«, în care obvin constatări de aceste, că: concertul a fost într'adevăr la un nivel înalt artistic (valoban magas művészi színvonalon álló hangverseny) și că în toate privințele a succes strălucit, (mely minden tekintetben fényesen sikerült) și au luat parte și la concert s'au putut convinge despre adevărul celor cuprinse în raportul atât de odios al d-lui Dr. C. Rus.

D'apoi dacă ar fi și auzit cuvintele elogiase adresate subscrișului din partea maeștrului de capelă al muzicii militare, cât și din partea profesorului de muzică străin, care a participat și a secretarului ministerial Dr. Goposa, membru al unei familii eminente muzicale, pe cari dacă le-ar fi auzit raportorul D-Voastră, ar fi scris și mai și, decât cum a scris!!

Deoarece însă d-l Dr. Rus și-a permis luxul de a discuta într'o materie, unde absolut n'are competență, subscrișul ca un pricepător în această materie, deși interesat puțin în cauză, ris-hez afirmațiunea, că zadarnic s'ar opinti D-sa să facă observări într'un domeniu atât de strein pentru cunoștințele D-sale, căci observările D-sale ar fi primite poate cu un zâmbet compătimitor ca și venitedela un om, căruia îi lipsece cu desăvârșire cunoștințele muzicale ne-esare și care nici la acel act, despre care s'ar încumeta a face observări, n'a participat!

Fiecare la ale sale! Autor ne ultra crepidam — i s'ar răspunde!

Mă mir cum vine d-l Dr. Rus să scuza persoane, — cari de altfel au participat la concert, — și să le prezinte ca și cum ar fi de aceeași pânură cu D-sa, care în ziua concertului ostentativ s'a plimbat în repețite rânduri pe dinaintea localului, în care s'a dat concertul, la care n'a luat parte în nici o formă?!

Acuma retace motivul neparticipării, deși cu vre-o 2 zile înainte de concert ni l'a spus în public, zicând, că nu va participa, deoarece noi când am decis aranjarea concertului pe D-sa nici nu l'am întrebat de loc!?

Să ne ierte d-l Dr. Rus, dar noi, o reuniune cu statute aprobate și cu comitet ales după lege, nu suntem copii ca să cerem permisiunea dela particulari, că iertat e să facem un concert. Apoi d-l Rus nici n'are vot în această chestie, nefiind nici membru în comitet și nici baremi membru activ, iar la adunarea noastră generală nu s'a prezentat. Și dacă chiar am avea lipsă de sfatul cuiva, la al d-lui Dr. C. Rus la nici un caz n'am reflecta!

Observăm că d-lui Dr. Rus îi place cu predilecțiune a se lăuda că d-sa și-a câștigat cine știe ce merite neperitoare pe lângă reînființarea despărț. Gherla al »Astrei«.

Apoi să aște d-l Dr. Rus un lucru, pe care eventual nu-l știe: că gândul înființării despărțământului Gherla i-a păcut pe alți bărbați cu mai multă greutate, cari chiar când erau să-l intruzeze, au rămas surprinși, când au cetit în foaie convocarea D-sale, făcută fără să se fi consfățuit prealabil cu inteligența română din loc.

D-l Dr. Rus la plănuirea reînființării desp. nici nu era încă membru la »Asociațiune« și numai după ce și-a trimis taxa de membru la comitetul central a fost însărcinat cu agendele convocării adunării constituante. Despărțământul s'a infiripat fără nici o luptă, deoarece lupta d-lui Dr. C. Rus de a ajunge director pe noi nu ne interesează, nefiind aceea pentru noi nici o luptă, în vreme ce noi doriam pe o persoană mai chemată în frunte.

E deci numai risipă de timp și vorbe a aduce de atâtea ori înainte meritele reînființării despărțământului și de a te gira de un bărbat cu sentimente românești atunci, când d-sa în fața unei manifestațiuni românești atât de imposante, ca și

concertul de sus, a îndemnat pe mulți inteligenți români din Dej, ca să nu participe la concertul reuniunii noastre, deoarece acela se va săvârși cu un fiasco!

Dovedim spusa acestor cuvinte cu acel vrednic fruntaș român din Dej, care pe lângă toate spusese aceste ale d-lui Dr. Rus, totuși s'a prezentat și s'a dus de tot încântat dela concert. O parte a inteligenței române din Dej însă, spre paguba noastră și a lor, nu s'a prezentat.

Astfel că d-l Dr. C. Rus dovadă despre sentimentele D-sale românești!

Despre pretinsele intrigi din Gherla menționate de d-l Dr. Rus, noi n'avem cunoștință. Fie asigurată, că noi nu îi dăm importanță, pe cari și-o aroagă D-sa și astfel nici nu ne ocupăm între noi cu persoana D-sale.

Ori doar' înțelege d-l Dr. Rus intrigile din partea D-sale? Atunci n'am zis nimica!

Aceste am dorit a-le spune în interesul adevărului știrbit și »sine ira et studio« și cu aceste eu din parte-mi declar afacerea aceasta de încheiată, neavând timp de a mă dimite în polemiile știriste.

Dr. I. Cl. Iuga,
secretarul Reuniunii de cânt.
din Gherla.

ULTIME ȘTIRI.

Viena, 21 Iulie. Regele Eduard al Angliei sosește în 10 August la Ischl pentru a vizita pe Monarhul.

Viena, 21 Iulie. Ziarul »Zeit« înregistrează știrea, că pe la sfârșitul lunii August partidele maghiare vor începe tratările în vederea unei fuziuni.

Atena, 21 Iulie. În ținutul Amalias s'au repețit eri cutremurele de pământ. Poporațiunea îngrozită părăsește ținutul.

Petersburg, 21 Iulie. Agenția Telegrafică din Petersburg vestește că s'a prelungit la Petersburg starea de protexiune extraordinară în Persia până la 7 Ianuarie 1910.

Petersburg, 21 Iulie. După știri sosite aici, celebrul scriitor Maxim Gorky a fost expulzat din Neapole pe motiv, că ar fi agitat pe anarhiștii italieni în contra vizitei proiectate a țarului în Italia.

Bibliografie.

Iohannes Scarlatescu »Tonstücke« este titlul unui caiet de compozițiuni muzicale ale d-lui I. Scărlătescu, compositor distins și apreciat Român, care se află de present în Viena. Acest caiet conține următoarele 5 piese:

1. »Was will die ensame Träne?« — 2) »Der Totenkranz«. — 3) »Vergänglich-keit«. — 4. »Der Fischer«. Aceste patru piese sunt cântece pentru voce și pian, iar Nr. 5. »Einleitung und langsamer Reigentanz aus der 2. romänischen Rhapsodie« este o piesă pentru patru mâni aranjată de compositor după orhestră pentru pian.

Atragem atențiunea pianistelor și cântărețelor noastre asupra acestor alege creațiuni muzicale. Caietul costă cor. 3.50 plus 20 bani porto. Se poate procura prin Librăria »Gazetei«.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Ram.

Redactor respons.: Victor Branisce.

Dr. STERIE N. CIURCU.

VIII Kochgasse Nr. 29 — Viena

Consultățiuni

în celebritățile medicale, cu specialiștii de la facultatea de medicină din Viena.

Telefon nr. 17065.

Wallischhof,

sanatoriu aranjat — după sistemul Dr Lahmann — cu toate întocm rile modene ale terapiei fizicale și dietetice; $\frac{1}{2}$ oră depărtare dela Viena în regiune romantică și sănătoasă. Posta și telegraf: Maria-Enzendorf bei Wien.

Cu desușiri și prospecte stă la dispoziție direcțiunea și medicul șef al stabilimentului.

Dr. Marius Sturza

Reprezentanța generală a societății pe acții pentru înzestrarea fetelor și pentru asigurări pe viață și-a mutat cancelaria în Strada Vămii Nr. 28, etajul I. Telefon 351.
(657,2-3.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 20 Iunie n. 1909.

Renta ung. de aur 4%	113 40
Renta de corone ung. 4%	83 —
Impi. câșt. ter. ung. în aur 3 1/2%	82 50
Impi. câșt. fer. ung. în argint 4%	83 —
Bonuri rurale croate-slavone	94 35
Impr. ung. cu premii	199 25
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	142 50
Renta de hârtie austr. 4 1/16	96 05
Renta de argint austr. 4 1/16	85 90
Renta de aur austr. 4%	117 50
Renta de corone austr. 4%	95 95
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	85.70
Losuri din 1860	161.25
Acțiunile de-ale Băncii ung. de credit	750 25
Acțiunile de-ale Băncii austr. de credit	673 —
Acțiunile de-ale Băncii austro-ung.	1772.—
Napoleonori.	9 06
Mărci imperiale germane	117.30
London vista	239 -0
Paris vista.	95 20
Neto italiene.	95 —

Cursul pieței Borsovs

Din 21 Iulie n. 1909

Bancnote rom. Cump. 18.96	Vând. 9.04
Argint român	18 80
Lire turcesci	21 40
Scris. fonc. Albine 5%	100.—
Ruble Rusesi	2.51
Napoleonori.	19.—
Galbeni	11.20
Mărci germane	11.17

Nr. 120—1909.

Publicațiune.

Pentru darea în întreprindere a lucrărilor de canalizare la edificiul gimnazial și al școlii comerciale din loc (Strada Prundului 2 și Șirul Bisericii 5) se va ține licitațiune cu oferte și verbală în 14/27 Iulie 1909 la 10 oare a. m. în cancelaria Eforiei școlilor centrale gr. or. române din loc.

Până în 13/26 Iulie a. c. se pot înainta și oferte închise, la cari să se alătore vadiul de 10%.

La licitațiune verbală încă se recere depunerea unui vadiu de 10%.

Planurile și condițiunile să pot vedea în cancelaria Eforiei școlilor în fiecare zi dela 9—12 și 3—6 oare.

Brașov, 3/16 Iulie 1909.

Eforia școlilor centrale gr. or. române din Brașov.

De închiriat.

O Vilă în NOA situată la loc foarte frumos m. bilată. toate cele necesare pentru bucătărie este de închiriat.

A se adresa Brașov, Strada Castelului Nr. 94, parter în NOA la **Măicu**, pădurar orașenesc. (651,1-2.)

Locuință de închiriat

Tăguș Grântul Nr. 5, în casa bisericii, etajul II, conținând din 5 odăi, dela Sânt-Mihaiu școlii.

Informații la elisierul în curtea bisericii (656 3 -B.)

Nr. 461/1909.
a. f. c. sc. d.

Publicare de concurs.

La gimnaziul superior fundatiune Inadin Naszód sunt de a se implea cu 1 Septembrie 1909 pe cale de alegere patru catedre ordinari și anume:

- 1) Catedra de geografie și științele naturali
- 2) Catedra de limba latină, istorie și limba română.
- 3) Catedra de limba maghiară și germană.
- 4) Catedra de limba latină, istorie și filosofie eventual limba latină și germană.

La aceste catedre pot suplica concurenți calificați din specialitățile amintite pentru școalele medie cu limba de învățământ maghiară și română.

Dotățiunea acestor catedre e următoarea:

- 1) dacă se imple cu profesor supliment 1600 cor. pe an;
- 2) dacă însă se imple cu profesor ordinar;
 - a) plata fundamentală 2200 cor. pe an;
 - b) eventual întregire de plată la 2600 cor. din visteria statului în senzul Normativului Nr. 95333/1906;
 - c) promovare în clasă mai înaltă de plată în înțelesul dispozițiunilor din Normativul amintit mai sus;
 - d) cel mult în cincisăzeci de dăuse cencenale a 200 cor.;
 - e) cuartir liber;
 - f) profesorii ordinari, cari se vor alege sunt membrii îndreptățiți și obligați la fondul de penziune a profesorilor, cari nu sunt de stat.

Acestea catedre sunt de a se ocupa la începutul anului școlar 1909—1910.

Concurenții să-și trimită cererile ajustate cu documente, cari să justifice religiuinea lor, etatea, studiile absolvate, calificațiunea profesorală eventual serviciul lor de până aici și referințele de deobligământ militar și adresate la sub-crisa „Comisiune administratoare“ până în 15 August 1909 pe calea direcțiunei gimnaziului fundatiune din Naszód și aceasta cu atât mai vărtos pentru-ca cererile intrate mai târziu nu se vor lua în considerare.

Din ședința comisiunei administratoare de fondurile centrale școlastice și de știpendii din districtul Năsăudului ținută în

Naszód, la 13 Iulie 1909.

President: **Dr. D. Ciuta** m. p.
Secretar: **Dr. Nestor Simon** m. p.
(651,2-3)

ad Nr. 461/909.
a. f. c. sc. d.

Publicare de concurs.

La gimnaziul superior fundatiune din Naszód e de a se imple pe cale de alegere catedra de profesor catechet cu începutul din 1 Septembrie 1909

La această catedra pot suplica concurenți calificați de preot, cari posedă cunoștințele regulamentare pentru învățarea religiuinei g. cat. și știu și u gurește

Dotățiunea acestei catedre e următoarea:

- 1) Dacă se imple cu profesor catechet substituit 1600 cor. pe an;
- 2) dacă însă se imple cu profesor catechet ordinar;
 - a) plata fundamentală e 1800 coroane pe an;
 - b) adăuse de-cenale de două-cori (10% din plata fundamentală);
 - c) cuartir liber;
 - d) drept de penziune la fondul de penziune al profesorilor, cari nu

sunt de stat pe baza articolului de lege XXVII din 1894.

Această catedră e de a se ocupa la începutul anului școlar 1909/10.

Concurenții să-și trimită cererile ajustate cu documente, cari să justifice religiuinea lor, etatea, studiile absolvate, calificațiunea de profesor catechet și sfințirea lor de preot, eventual serviciul lor de până acum și referințele de deobligământ militar și adresate la sub-crisa „Comisiune administratoare“ până în 15 August 1909 pe calea direcțiunei gimnaziului fundatiune din Naszód și aceasta cu atât mai vărtos pentru-ca cererile intrate mai târziu nu se vor lua în considerare.

Din ședința comisiunei administratoare de fondurile centrale școlas-

tic și de știpendii din districtul Năsăudului ținută în

Naszód, la 14 Iulie 1909.

President: **Dr. D. Ciuta** m. p.
Secretar: **Dr. Nestor Simon** m. p.
(653,5-3.)

Moșie de vânzare.

In comuna Panic (Pányik) comitatul Clujului este o moșie de vânzare de 176 jugăre catastrale — fânaș și pădure.

Ofertele le primește d-nul avocat **Dr. Octavian Rusu** jurisconzultul institutului „Albina“ în Sibiu (Nagyszeben.)

(652,5-6.)

Cruce seu stea duplă electro-magnetica
Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lu Volta. Nu e mijloc secret.
Vindecă și inviorează pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a acest aparat vindecă boala se da împrejurării, că le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunei sângelui, anemie, amețeli, țitături de ureche, bătăie de inimă, sgârciuri de inimă, asmă, aușul greu, sgârciuri de stomac, lipsa poftel de mâncare, reoală la mâni și la picioare, reumă, podăgră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bôle, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — In cancelaria mea se află atestate încurse din toate părțile lumii, cari prefusec cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine pôte examina aceste atestare Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrinute banii. Unde orice încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se oc furde cu aparatul „Volta“, de bre-c „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost officio cprit, fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere canoscut apreciat și cerocstat. Deja feștiunătatea cruci mele electro-magnetice o recomandă îndecesebi

Prețul aparatului mare e 8 cor. Prețul aparatului mic e 6 cor.
folosibil la morburii, cari nu sunt mai vechi de 15 ani. folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țers și streinătate etc.

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V. 28, Strada VADÁSZ 34, colțul strada Kálmán.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provêdut cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta ori-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE IN AUR, ARGINT ȘI COLORI.	REGISTRE și IMPRIMATE pentru toate speciile de servicii.
CĂRȚI DE ȘTIINȚĂ, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE	BILANTURI. Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori, Couverte, în toată mărimca.
STATUTE.	TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE de HOTELURI și RESTAURANTE.
FOI PERIODICE.	PREȚURI-CURENTE și DIVERSE
BILETE DE VISITĂ DIFERITE ȘI COLORI	BILETE DE INMORMENTARI.
PROGRAME ELEGANTE.	
BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ DUPĂ DORINȚĂ ȘI IN COLORI	
ANUNȚURI.	

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, în etajul, înderept în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.